

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS

KUPIŠKIO RAJONO KOMITETO

IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ

DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

STALINO KELIU

Eina nuo 1946 metų

Kupiškis,

1960 m. balandžio 9 d.

Šeštadienis

Nr. 29 (1410)

Kaina 15 kap.

REVOLIUCINIS DVIDEŠIMTMETIS

Kam teko laimėti gyventi, tas niekuomet neužmirš 1940-ųjų metų. Trūko vergijos pančiai. Lietuvos darbininkas, bernas, darbo valstietis numetė nuo rankų grandines ir atsikvėpė laisva krūtine. Tuos vergijos pančius, kuriuos Lietuvos liaudžiai, kartu ir kupiškėnams, bandė uždėti savięji ir užsienio ponai, sutraukė gyventi pakilęs žmogus. Naujai atgimusį žmogų gyventi, džiaugtis, dirbti ir kurti pašaukė Komunistų partija.

Greitai ir kupiškėnai kartu su visos Tarybų Lietuvos darbo žmonėmis minės nepaprastai garbingą datą — Tarybų Lietuvos gyvavimo dvidešimtmetį. Būna dienų, metų, kurie atstoja net dešimtmečius, šimtmečius. Tikrai šis dvidešimtmetis pralenkia ištisus šimtmečius. Kaip pasikeitė per tą laikotarpį ir mūsų rajono žemės veidas, kaip pasikeitė žmogus! Mūsų rajonas iš anksčiau buvusio užkampio šiandien tapo išvystytu žemės ūkio ir pramonės rajonu.

Koks didingas šiandien tapo paprastas tarybinis žmogus-kupiškėnas. Dabar jo gyvenimo, jo sąmonės jau nebedrasko smulkiasavininkiškos nuotaikos. Šiandien jis — savosios šalies, savosios žemės tikrasis šeimininkas. Nebedreba šiandien kupiškėnas prieš poną, policininką, kleboną, nelenkia prieš juos galvos. Į dar laimingesnį gyvenimą, komunistinės visuomenės sukūrimą plačiau septynmečio vieškleliu žengia ir Kupiškio rajono darbo žmogus.

Balandžio 22 dieną minėsime pasaulio proletariato vado didžiojo Vladimiro Lenino gimimo devyniasdešimtmetį. V. Lenino, Komunistų partijos nurodytu keliu kūrė Tarybų valdžią ir kupiškėnai-darbo žmonės. Kilnios jų revoliucinės tradicijos. Audringaisiais aštuonioliktaisiais metais Kupiškėje dirbo ir kovojo proletarinis poetas, revoliucionierius-profesionalas Vladas Rekašius. Mūsų žemiečiui Petriui Pajarskui vadovaujant, ginti Tarybų išgyviavo pirmasis kupiškėnų raudonarmiečių būrys. Garbingai gynė savo revoliucines tradicijas kupiškėnai ir Didžiojo Tėvynės karo metais.

Garbingosios ir kilniosios kupiškėnų revoliucinės tradicijos įpareigoja visus dar geriau dirbti komunizmo statybos baruose.

Kovos už gausų derlių

Šių metų pavasarį, galima sa-

kyti, ankstyvas. Geri kolūkių šeimininkai pradėjo pirmuosius laukų darbus. „Tarybinio pirmūno“, „Juodpėnų“, „Salamiesčio“, „Pirmūno“, „Uoginių“ ir daugelyje kitų rajono kolūkių į žiemkenčius sėjamos daugiametės žolės. Taip pat kultūrinės ganyklos trešiamos fosforinėmis ir kalio trąšomis. Minėtuose kolūkiuose rimtai kovojama su drėgmės pertekliumi žiemkenčių pasėliuose, dirvose. Nepamatysi, kad šių kolūkių laukuose kur nors telkšnotų vanduo — jis jau senokai nuleistas. Todėl nusausintose dirvose greičiau sužaliuoja žiemkenčiai, apsaugojami jie nuo išgedimo, dirvas galima greičiau pradėti rengti sėjai.

Visi žemdirbiai gerai žino, kad pirmieji pavasario laukų darbai daug lemia derliaus gausumą. Tie kolūkiai, kurie dar nepatyrė dobilių, ganyklų fosforinėmis ir kalio trąšomis, ateinančią savaitę turi būtinai tai padaryti. Visų pirma tas liečia „Vėžionių“, „Sakalo“, „Adomynės“, „Pyvesos“, „Tiesos“ kolūkius.

Labai efektyvi priemonė žiemkenčių pasėlių daigų sustiprinimui šiuo metu yra jų patręšimas greitai tirpstančiomis azotinėmis trąšomis, išberiant į hektarą iki 100 kg amonio salietros arba amonio sulfato.

„Tarybinio pirmūno“ kolūkio laukininkystės brigadų brigadininkų Prano Kikilo ir Jurgio Valecko darbo patyrimas rodo, kad labai naudinga pavasarį nuakėti žiemkenčius, ypač kviečius, lengvomis akėčiomis. Tą jau seniai patvirtina priešakinis agrotechnikos mokslas. Žiemkenčiai akėjami anksti pavasarį, kai tik galima įeiti į dirvą. Nuakėjant žiemkenčius sunaikinama žiemą susidariusi žemės pluta, į dirvą greičiau patenka oras, šiluma, naikina mos piktžolės. Geriausia žiemkenčius patręsti azotinėmis trąšomis juos nuakėjus.

Bet reikia pasakyti, kad daugumoje mūsų rajono kolūkių žiemkenčių kviečių nuakėjimas dar labai mažai

praktikuojamas. Tuo pačiu nusto jama žymios dalies derliaus.

Kaip jau minėta, derlių žymia dalimi lemia tinkamas dirvos įdirbimas, paruošimas, patręšimas, ankstyva sėja. Pirmiaujančiuose rajono kolūkiuose, kai tik galima įeiti į dirvas, jos tuojau nuakėjamos, nuvalkiuojamos. Žemę nuakėti ši pavasarį ypač skuba pirmiaujančių kolūkių žemdirbiai. Anksti nuakėjant žemę, dirvos apsaugomos nuo išdžiūvimo, sunaikinamos sudygusios piktžolės, anksčiau paruošiama žemė sėjai.

Gera padaryta tuose kolūkiuose, kur į kukurūzams, cukriniams runkeliams sėti skirtus plotus rudenį buvo išvežtas ir apardas mėšlas. Bet, deja, nedaugelyje kolūkių tai padaryta. Todėl ten, kur bus sėjami kukurūzai, cukriniai runkeliai, kaip galima anksčiau pavasarį reikia išvežti ir aparti mėšlą. Lengvose, šiltose žemėse šis mėšlas dar spės perpūti ir duos reikiamą naudą.

Bet kada gi galvojama pradėti pavasario laukų darbus „Vėžionių“ kolūkyje, jeigu kolūkio vadovai, mechanikas Vilijus Laucius taikstosi su tokia padėtimi, jog visas žemės ūkio inventorius, mašinos dar nepatikrintos, neatremontuotos, daugumoje nuo pernai metų tebėra laukuose?

Argi nesupranta „Palangos“ kolūkio mechanikas Stasys Baltrūnas, kad grūdines kultūras reikia sėti tik sėjamosiomis mašinomis? O čia sėjamosios ir dalis kito žemės ūkio inventorius dar neatremontuota. Taip pat neatremontuotos dar javų sėjamosios ir „Antašavos“ kolūkyje.

Kovojant už antrųjų septynmečio metų užduočių įvykdymą, ypač reikia siekti savalaikio pavasario ūkinių darbų atlikimo. Tas žymia dalimi ir nulemia derlių.

A. Sagulinas
LKP rajono komiteto sekretorius
P. Matusevičius
Rajono žemės ūkio inspekcijos viršininkas
B. Laucius
Kolūkinės technikos apsaugos inspektorius
S. Zauka
„Stalino keliu“ laikraščio redaktorius

Apie medžiagos veiksmingumą

Per kovo mėnesį rajono laikraščio „Stalino keliu“ redakcija gavo 363 korespondentų ir laikraščio skaitytojų laiškus. Iš jų laikraštyje atspausdinta 287. Likusių laišku nuorašai pasiųsti atitinkamoms įstatymams bei organizacijoms keliautiems trakumams pašalinti. Į pasiųstus laiškus nuorašus, kritikinių straipsnių iš-karpas iki šiol iš viso nereaguojama. Redakcijai neat-sakė rajonopsk-jungos valdytojas je. Ar ne tik dėl

V. Bučiūnas. Šis to ir kolūkis, gavanant žemės ūkio produktus, labiau atsilieka ra-gavo, kad Šimonyse esančioje parduotuvėje Nr. 3 neleidžiama nių iš-karpas bei girtuokliauti. laišku nuorašus iki balandžio 5 d. atsakė 47 kolūkių organizacijų vadovai. Dar neat-sakė į praėjusią mėnesįje at-spausdintą kriti-kinę medžiagą kolūkio valdyba, „Sakalo“ kolūkio pirmininkas L. Albinas Kalinka Klimka, VUV viršininkas V. Gu-trakumai kolūky-jungos valdytojas je. Ar ne tik dėl

„Stalino keliu“
redakcija

SKUBIAI TAISYTINA

Ilgiau laukti negalima

„Skodinio“ kolūkio nariai šiais metais numatė kukurūzus auginti 28 ha plote. Tai neblogai. Tačiau, kad kukurūzai gerai augtų, čia dar daug ir neatidėliotinai reikia padirbėti. Nors ir labai keista, tačiau skodiniečiai į visą kukurūzams auginti 28 ha plotą iki šiol išvežė tik... 6 tonas organinių trąšų. Tokio „rekordo“ dar nebuvo rajone. Padėti ištaisyti dar galima. Reikia kaip galima anksčiau vežti į dirvas mėšlą ir jį aparti. Štai kur turi krepsti pagrindinį dėmesį valdybos pirmininkas Povilas Vizbaras, agronomė Regina Gudėlienė.

B. Kalnelis

TARYBINIAI DARBUOTOJAI mokosi

Neseniai rajono DŽD Tarybos vykdomasis komitetas organizavo apylinkių vykdomųjų komitetų pirmininkams ir sekretoriams seminarą. Rajono vykdomojo komiteto pirmininkas drg. Z. Derela seminaro dalyvius supažindino su Lietuvos KP XII suvažiavimo nutarimais. Plačiai buvo išanalizuoti septynmečio uždaviniai respublikos, o kartu ir rajono darbo žmonėms, papasakota, kaip pasikeis rajono dirbančiųjų gyvenimas septynmečio metais. Seminaro dalyviams taip pat skaitė pasakaitas švietimo skyriaus vedėjas J. Jonušys, Valstybinio banko Kupiškio skyriaus valdytojas A. Rožėnas, rajono socialinio aprūpinimo skyriaus vedėjas P. Švaplenas ir kt.

Tokių priemonių organizavimas apylinkių Tarybų vykdomųjų komitetų darbuotojams padės dar geriau atlikti patikėtą darbą, dar jautriau reaguoti į darbo žmonių poreikius.

P. Ribokas

RYTŲ KAZACHSTANO SRITIS. Buch-tarmino hidromazgo statyboje prasidėjo lemiamas laikotarpis. Trečiame šių metų ketvirtyje HES turi duoti pramoninę srovę. Nuotraukoje: HES statybos vaizdas.

F. Salnikovo (TASS) nuotr.

Pritarė ir Lionius Bardauskas

— Pirmininke, leisk mums vieną kolūkio verselį papliauti — balių rengiame, kviečiame ir jus, — pasitarusi su fermos vedėju B. Stuku, melžėja J. Jurėnaite, krepšė karvių melžėja G. Gudonienė ir „Palangos“ kolūkio pirmininką L. Bardauską. Pasitarasis sutiko.

Ir suprask dabar kad nori, kam kontraktuojami kolūkyje verseliai: ar visuomeninės bandos papildymui, ar balių ruošimui?

P. Jurkėtas

Vladimiras Leninas

visų tautų draugas

JURGIS PETRULIS, buvęs Putilovo gamyklos darbininkas

Dabar man 85 metai. Gyvenimas susiklostė taip, kaip ir kitų buvusių varguolių. Nuo šešių metų pradėjau ganyti gyvulius pas Šiaurės kaimo buožes. 1894 metais atvykau į Petrogradą ir įsijungiau į garbingąją Rusijos proletariato armiją. Dešimt metų dirbau kepykloje paprastu darbininku-pakrovėju.

1904 metais įstojau į Putilovo gamyklą. Čia aš visą jaunystę susiejau su paprastų žmonių revoliucine kova. Darbštus, petingi rusų vaikinai-darbininkai išmokė mane frezuotojo specialybės. Tačiau tiek Putilovo, tiek kitų tuolaikinių Rusijos gamyklų ir fabrių darbininkų gyvenimas buvo vergiškas. Putilovo gamyklą galima vadinti Rusijos revoliucinio judėjimo židiniu.

Niekuomet aš neužmiršiu 1905 metų. Partija mus, darbininkus, kvietė į kovą prieš carizmą. Bet dar buvo mažiau sąmoningų darbininkų, kurie galvojo, kad malonėmis iš caro galima išprašyti lengvatų. O partija, Leninas mokė eiti tik revoliuciniu keliu. Prisimenu, 1905 metų pradžioje ir į mūsų gamyklą pradėjo lankytis šventiko Gapono agentai. Jie ragino darbininkus eiti prašyti caro „malonės“. Tie darbininkai, kurie paklausė šio caro ir bažnyčios tarno „patarimų“, 1905 metų sausio 9 dieną carinių budelių masiškai buvo sušaudyti. Nuo šiol aš visam gyvenimui įsitikinau, kad carai ir bažnyčios tarnai yra ne tik darbo žmonių pavergėjai, bet žudikai ir budeliai.

Prasidėjo pirmasis pasaulinis karas. Mes gaminame patrankas, šaudmenis, torpedas. Mano draugai komunistai aiškino, kad nebetoli ta diena, kada šiuos pagamintus ginklus nukreipsime prieš tuos, kurie lobsta iš karų. Rusas komunistas Ivanas Zukovas ir daugelis kitų komunistų, tikrų partijos sūnų, aiškino darbininkams, kad emigracijoje gyvenę Rusijos proletariato vadai Vladimiras Leninas ragina imperialistinį karą paversti pilietiniu karu ir visus ginklus nukreipti prieš darbo žmonių pavergėjus.

Po vasario revoliucijos, 1917 metais balandžio mėnesį iš emigracijos į Petrogradą grįžo Vladimiras Leninas. Mūsų ir kitų gamyklų ir fabrių darbininkai jį karščiausiai sutiko. Mes, darbininkai, saugojome savąjį vadą, saugojome viso Petrogrado revoliucinį centrą. Partija, Leninas kvietė proletariata į kovą už galutinę socialistinės revoliucijos pergalę. Kol gyvas būsiu, niekuomet neužmiršiu Vladimiro Lenino ugningų, uždegančių žodžių. Jis ne kartą lankėsi Putilovo gamykloje, ragino darbininkus lemiams mūšiams.

Putilovo gamykloje kartu su rusais darbininkais dirbo lietuviai, lenkai, latviai... Garbingais putiloviečiais buvo Alek-

sandras Jakštonis, Jonas Vainis, kilę iš Vyžuonų valsčiaus, Bruzgulis iš Zarasų. Mes, lietuviai, nedarėme gėdos garbingajai Rusijos darbininkų klasei ir taip pat aktyviai daly-

vavome revoliucinėse kovose, kartu su Petrogrado proletariatu vertėme taip neniekiamą Laikinąją vyriausybę, prisidėjome prie spalio revoliucijos pergalės.

Po spalio revoliucijos Partija man, kaip senam darbininkui, 23 metus išdirbusiam Rusijos revoliucinio judėjimo širdyje Petrograde, patikėjo atsakingą darbą. Aš ir daugelis kitų revoliucinių karių saugojome Centrinį Petrogrado karinių medžiagų sandėlį. Dabar jau mūsų, putiloviečių, pagaminti ginklai buvo nukreipti ginti šventąjį revoliucijos reikalą.

Vladimiras Leninas puikiai žinojo, kad putiloviečių darbininkų kolektyvas—dau-gianacionalinis kolektyvas. Todėl didysis vadas jau po spalio revoliucijos, atsilenkęs į gamyklą, daug kalbėdavo ir su vakarinių Rusijos sričių gyventojais ir ragino juos savame krašte kurti Tarybų valdžią. Ir mes, lietuviai, šventai vykdėme Komunistų partijos vado Vladimiro Lenino nurodymus. 1918 metų pabaigoje grįžau į gimtąjį Kupiškį. Čia daugelis tokių paprastų darbo žmonių, kaip ir aš, partijos ir Lenino įkvėpti, rusų tautos pavyzdžiu savoje apskrityje įkūrėme Tarybų valdžią.

V. Leninas su peruku ir išsigrimavęs. Nuotrauka padaryta nelegaliam pažymėjimui darbininko Ivanovo vardu. Su šiuo pažymėjimu Leninas atvažiuo į Suomiją, slėpdamasis nuo Laikinosios vyriausybės persekiojimo.

Razlivas, 1917 m., rugpjūtis, D. Leščenkos nuotr.

(Nuotrauka iš albumo, kurį ruošia Marksizmo-leninizmo institutas prie TSKP CK).

Šauniai dirba Skuodo rajono „Mosėdžio“ kolūkiečiai. Pernai jos primelžė iš kiekvienos karvės po 3100 kg pieno.

Partija ir vyriausybė aukštai įvertino gyvulių augintojų darbą. Neseniai TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas vieną geriausių kolūkiečių melžėjų Praną Šakinienę apdovanojo Darbo Raudonosios Vėliavos ordinu. Tai jau trečia kolūkiečio melžėja, apdovanota šiuo ordinu.

Nuotraukoje: Darbo Raudonosios Vėliavos ordinu apdovanotos melžėjos P. Šakinienė (kairėje) ir S. Dvarionienė. V. Rupšlaukio nuotr.

Žinių iš laukų

SU PIRMAUJANČIAIS REIKIA VISADA LYGIUOTIS

Geriausiai pavasario laukų žiemkenčių, dobilų, ganyklų dabams, sėjai „Aukštaičių“ pataršimui.

Būtų labai gerai, kad su pirmajaujančiais antros brigados nariais spėtų ir trečios brigados žemdirbiai. Tačiau šios brigados brigadininkas P. Ramanauskas niekaip neturėjo, iniciatyvos šiuose darbuose parodė kolūkiečiai. Nereikia pamiršti, kad J. Šoblevičius, jo padėjėjas pavasaris atsiliekančiųjų ner. Jutka. Dabar brigados laukia.

žemdirbiai visus jėgas skiria

A. Birgūnas

ČIA MŪRU SUVILNYS BRANDUS JAVAS

— Truks - plyš, žemdirbiai. Jie patraukė šiais metais trešė visus žiemkenčius, dobilus, ganyklas, išauginsime gausų kultūrinę pievas. Darbščiausi mineralinių trąšų sėjai Kazys Marcinkevičius, Povilas Aninkevičius pirmieji raportavo brigadininkui Antanui Januškevičiui apie užbaigtus trešimo darbus.

Neatsilieka ir pirmosios brigados antros brigados

žemdirbiai Stasys Pajuodis, Stasys Nagrockis, Jonas Grigas ir kt. Brigadininku čia dirba Pr. Jackevičius. Labai gerai, kad kolūkiečiai anksti susirūpino žiemkenčių trešimu, nes dar diena kita, ir reikės pradėti grūdinių kultūrų sėją. O ją suvėluoti — nusikaltimas.

R. Eglinis

DARBOMETIS LAUKUOSE PRASIDĖJO

Dar stora sniego danga slėbuose pirmąja trečios brigados žemdirbiai A. Kelmas, pėnų* žemės ūkio artelės mechanizatoriai V. Balys, St. Ažusenis, V. Kanišauskas, Petrulis. Ne blogiau pasiruošę traktorinės brigados brigadininkas A. Dulkė užbaigė traktorių, prikabinamojo bei kito žemės ūkio inventoriaus remontą. Nuo mechanizatorių ūkyje yra visos galimybės, kad iki Tarptautinio darbo nutirpus sniegui, jie kiekvieną dieną nuo ankstyvo ryto skuba su mineralinėmis trąšomis į laukus, kurias beria žiemkenčių, dobilių plotus. Kolūkyje visuose dar-

A. Vaičiūtė

DAUGIAU ŽINIŲ — REZULTATAI GERESNI

Prie rajono žemės ūkio inspekcijos žiemos metu buvo organizuojami vieno mėnesio kursai laukininkystės brigadų brigadininkams, kolūkių buhalteriams, gyvulininkystės fermų vedėjams. Kovo 27 d. užsiėmimus baigė paskutinioji klausytojų grupė. Po žinių patikrinimo į gimtuosius kolūkius išsiskirstė 45 gyvulininkystės fermų vedėjai.

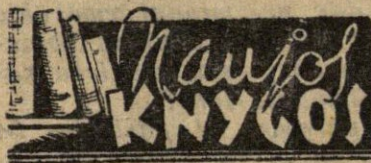
— Labai gerai, kad pradėjo mus mokyti, — sako jis. — Fermų vedėjams reikia daug žinoti. Daugiau žinių, geresni bus rezultatai.

Žemės ūkio inspekcijos viršininkas P. Matusevičius papasakojo, kad rajone organizuotus žemės ūkio darbuotojų kursus taip pat baigė 87 kolūkių buhalteriai ir beveik 100 laukininkystės brigadų brigadininkai.

A. Ridikas

STALINO HELIU

2 psl. 1960 m. balandžio 9 d.

Kupiškio knygynė

Ngo Tat To. LEMPA GĖSTA. Valst. grož. lit. leidykla. 197 psl. 8000 egz. Kaina 3,85 rb.

V. Hugo. DEVYNIASDEŠIMT TRETIEJI METAI. Valstyb. grož. lit. leidykla. 474 psl. 25000 egz. Kaina 8,10 rb.

A. Gričius. ŽMONĖS. Valstyb. grož. lit. leidykla. 429 psl. 8000 egz. Kaina 5,20 rb.

J. Pranckūnas. PAVASARIO VĖJAS GAIVUS. Valstyb. grož. lit. leidykla. 361 psl. 6000 egz. Kaina 7,60 rb.

M. K. Čiurlionis. APIE MUZIKĄ IR DAİLĘ. Valstyb. grož. lit. leidykla. 337 psl. 10000 egz. Kaina 11,50 rb.

Respublikoje — pirmoji vieta

Kovo 24 — 26 dienomis tojai—F. Jakutyte, P. Striu-Vilniuje vyko tretieji respublikiniai pedagoginiai skaitymai. Skaitymai skirti pranešimus apdovanoti Pamišų respublikos pedagogų gyrimo raštais bei asmeninėms dovanoms.

VI. Rekašiaus vardo vidurinės mokyklos pedagogų kolektyvas, masiškumo atžvilgiu dalyvaujant pedagoginiuose skaitymuose, užėmė pirmą vietą.

K. Saulenis

Rašo buvusi mirtininkė

Džiaugsmingą 1940—41 m. gyvenimą nutraukė vokiškųjų fašistų maitvanagai. Pirmieji priešų smūgiai teko Tarybų Lietuvai. Aktyviai remiami lietuviškųjų buržuazinių nacionalistų, fašistai pradėjo masines žmonių žudynes.

Tada man buvo vos 23 metai. Kartu su vyru Stasiu Stulginsku gyvenau Raguvos valsčiuje. Ruošmės pasitraukti, tačiau nespėjome. Atgūžę nacionalistai privertė eiti kartu su jais. Atsidūrėme Panevėžio kalėjime. Po dvi savaites trukusių vokiškųjų kankinimų mane paleido. Vyrai į namus grįžo tik lapkričio mėnesio pabaigoje. Apsigyvenome Panevėžyje, Pušaloto gatvėje.

Panevėžio apskrityje susikūrė Karolio Poželos vardo parti-

zanų būrys. Jame dalyvavo Rapolas ir Jurgis Požemliai, Petras Vaičiūnas, Vytautas Morkūnas, Stasys Radviečius ir daugelis kitų dorų tarybinių žmonių. Mes su partizanais palaikėme ryšius. Apie tai, savo šnipų padedami, sužinojo vokiečiai. Mano vyrui pavyko pabėgti, o aš gi, du broliai Požemliai, Vaičiūnas, Morkūnas ir Radviečius patekome fašistams į nagus.

...Buvo ankstyvas rytas. Nusilpusi, iškankinta nuolatinių tardymų, nežinodama, kas nutiko šesių dienų amžiaus dukrytei, kurią palikau vieną namuose, vos begalėjau pastovėti. Staiga kažkas iš kalinių moterų suriko:

— Vėl veža šaudyti!

Kartu su kitomis moterimis prislinkau prie lango. Klėme su surištomis už nugaros rankomis buvo matyti iškankinti mirtininkai. Išižiūrėjusi pažinau Jurgį ir Rapolą Požemlius. Vienas iš jų, Rapolas, iki tiek buvo sumuštas, kad vos begalėjo paleiti. Vėliau sužinojau, kad žudikai niekaip neįstengė jį išvesti iš vienutės. Sulaužęs narius, jis taip gynėsi lentomis, jog įveikė jį tik tada, kai devyni prižiūrėtojai, gindamiesi šautuvų buožėmis, puolė vienu metu, parvertė ir sumušė iki sąmonės netekimo. Prigriūsta mirčiai pasmerktų žmonių, automatiniai

pasuko iš kiemo į gatvę. Su-pratau: draugų daugiau nebematysiu...

O mane vis tardė, klausinėjo apie partizanus. Kaip įmanydama gyniausi, kad visiškai nieko nežinau, kad su jais neturėjau jokių ryšių. Pagaliau vieną dieną tardytojas, nieko neišgaudamas, pareiškė:

— Gali keliauti namo. Bet jeigu dar kartą už ką nors pakliūsi, be jokių kalbų sušaudysime...

Išėjau iš kalėjimo ir patekomis pasileidau į namus. Juk ten paliko vos šesių dienų amžiaus dukrelė. Ar pri-glaudė kas nors ją? Kur ji dabar?

Su virpančia širdimi įėjau

Draugą pažinsi nelaimėje

į trobą. Sutikau buto šeimininkę, išžiūrėjau į jos veidą. Jis buvo giedras ir ramus.

— Kur dukrelė?

— Nesijaudink, Salomėja... Dukrelė sveika ir gyva! Tavo mama ją išsivežė...

Lyg koks kalnas nuslinko nuo krūtinės. Net šviesiau akyse pasidarė.

Kitą dieną ir pati išvykau į tėviškę, Juostininkų kaimą. Netoli tų vietovių veikė „Gražinos“ partizanų būrys. Susipažinau su partizanais, o jų tarpe atradau ir savo vyrą. Ryšiai su partizanais ir vėl buvo užmegzti.

...Buvo niūrus 1943 metų spalio 28-osios rytas. Dar vos tik aušo, o Juostininkų kaimas jau buvo apsuptas. Ir dar kaip apsuptas! Gestapininkų ir visokių kitokių pasturlakų lyg skėrių prisirinko apylinkėje. Ne tik kad pabėgti, bet jau ir žingsnio iš namų nebegalima buvo žengti. Ir vis dėlto mano broliui Adolfui Baltušnikui pavyko pasprukti. O aš, motina, seserys Ona ir Marytė buvome areštuotos ir išgabentos į Panevėžį. Vėl prasidėjo įvairiausi tardymai. O per tardymą sumušdavo taip, kad tiesiog gyventi nebesinorėdavo. Kai kurioms moterims laužydavo rankas, o paskui sušaudydavo.

Tik mano vienuolikmetė

sesuo Marytė išvengė šių baisių tardymų ir kankinimų. Ją kaip nepilnametę paleido. Tuo tarpu aš, mano motina ir sesuo Onutė iš Panevėžio buvome išgabentos į Kauną, o vėliau patekome į Praveiškių koncentracijos stovyklą. Čia jau mes tapome darbininkais - gyvuliais. Maltas — supuvusios daržovės ir bulvės. Jis taip trenkdavo, kad net nosį laužė. O reikėjo vis dėlto valgyti, jei norėjai gyventi, sulaukti laisvės valandos. Deja, tik ne daug kam ta laisvės valanda beatėjo. Badas, nuolatiniai mušimai, nepakeliamas darbas čiulpte iščiulpdavo pasakutines turimas žmogaus jėgas.

Kažkur rytuose, nuolat ar-tėdamas, griūdėjo frontas. O mes, vis dar įkinkytos į akėčias, plėšėme durpyną. Klupome.

Kėlėmės. Bet jau dabar nebebuvo mums toks beviltiškas gyvenimas. Laisvė artėjo ne dienom, bet valandom. Bet čia staiga įvyko tai, ko labiausiai bijojome...

(B. d.).

Iš vienos dienos pašto

Kaip ir pridera kiekvienam jaunam žmogui, IRENA ŠNYRAITĖ ilgai nedvejojo, kur jai pasirinkti darbą, ir pasuko į kolūkio galvijų fermą. Šiandieną Irena — viena iš geriausių kolūkio karvių melžėjų. Suspėja ji pamelžti, pašerti visuomenines karves, randa laiko pabuvoti ir klub-skaitykloje, choro repeti-cijose.

B. Bukys

„Lukonių“ kolūkis

Daug siloso visuomeninėms karvėms pernai pagamino „Pirmūno“ kolūkio nariai. Ši vertinga pašara visada tvar-kingai paskirsto pašarų pri-statinėtojas PETRAS PAU-LAUSKAS.

P. Skardžius

Darbus mūsų kolūkio lai-skanešys POVILAS ŠILINIS. Jis ir spaudą, ir laiškus kolūkie-čiams stengiasi laiku prista-tyti. Spaudos platinimas taip pat neatsilieka. Bet vieną blogybę jam reikia dar nu-galėti. Retkarčiais jį dar il-gam sutrukdo kolūkiečių alus, kurio paragavęs, negali grei-tai palikti. Tuomet jau spau-dos pristatymas susitrukdo. Kolūkiečiai tikisi, kad pana-šūs dalykai ateityje nebesi-kartos.

A. Dilgelytė

Sėkmingai užbaigė ne tik traktorių, bet ir viso žemės ūkio inventoriaus remontą „Vienybės“ kolūkio mechani-zatoriai. Jau visa technika pilnai paruošta pavasario lau-kų darbams, sėjai.

— Mūsų traktoriai viduryje vagos nesustos, nes juos remontavo ALGIS MARTINKA, JONAS ALEKNA ir kt. mecha-nizatoriai. O jų atliktu dar-bu netikėti negalima, — drą-siai beria žodžius traktori-nės brigados brigadininkas VYTAUTAS BALČIŪNAS.

B. Kalnėlis

Mes—laisvųjų arimų šeimininkai

Prisimenu, prieš keletą metų mums, jau-niesiems žemdirbiams, vyresnio amžiaus kolūkie-čiai prikašiodavo:

— Vėjas jiems galvoje!.. Tai pramogos, tai visokios gegužinės, tai šokiai tik ir terapija...

— Nekokia nauda iš jų kolūkiui, — pritar-davo kiti.

Iš dalies šiuose kolūkiečių žodžiuose buvo ir tiesos. Juk kaip diena nuo nakties skiriasi dabar-tinės mūsų, jaunųjų, dienos nuo tų tamsiųjų lai-kų, kuriuose gyveno mūsų tėvai. Gal kas iš jauni-mo dabar ir pagalvoja, kad jiems belieka tik links-mintis, šokti ir mažiau dirbti... Bet tokių mažai.

Kieno gi, jei ne mūsų darbo rankų dėka turi vilnyti javas gimtuose kolūkio laukuose? Darbas, ypač jaunam žmogui, taip pat reikalin-gas kaip vanduo, kaip oras. Tik tada žmogui ramu ilsėtis, linksintis, kada reikiamai padir-bėti. Todėl pas mus, kolūkyje, jaunimas yra tik-rasis laisvųjų arimų šeimininkas. Kas nežino to-kių darbų jaunųjų, kaip Broniaus Gečiausko, Felės Selezniavaitės, Zosės Diponaitės, Linos Pakštaitės ir daugelio kitų!

Aš iš mokyklos suolo nuėjau dirbti į gimto-jo kolūkio laukus. Laukininkystėje dirbu jau ket-veri metai. Per tą laiką išgijau nemažą žinių, patyrimo darbe. Ypač daug man padėdavo vy-resnio amžiaus kolūkiečių patarimai, pamokymai. Už tai jiems labiausiai ir dėkinga. Nors iš pra-džių ir sunkoka buvo, bet sunkumai nuga-limi. Per metus laukininkystėje išdirbdavau po kėlis šimtus darbdienų.

Mes, kolūkio jaunimas, turime būti visada pir-mose gretose. Tai mūsų pareiga. Juk mes — gimtųjų laukų šeimininkai, mums priklauso švie-sioji ateitis.

L. Žeizytė

„Gegužės Pirmosios“ kolūkis

Kad „greičiau“ būtų...

Visi gerai žino, kad Naiviuose yra Kupiškio MMS Skapiškio skyrius. Plačiai žinoma ir tai, kad ten yra krautuvė. Bet apie pardavėją Elena Linkevičienę, ypatingai apie jos komercinius sugebėjimus, tikriausiai, vietiniai nežino. Pvz., pardavinėdama duoną, ji niekada jos nesveria, ir pinigų ima vienodai: už ke-paliuką—5 rb. Jei reikia duoti gražos, tai už 50 kp gausi porą dėžučių degtukų. Nevenodos čia ir cukraus kainos. Tai, girdi, vis pirkėjų „patogumui“, už „greitą“ aptarnavimą!

P. Lapelis

PANOSĖJE

Kupiškio kepyklos vedėją Algį Juknevičių, sandėlinin-ką Algį Karazįją, ekspedito-rių Arnoldą Jakšį, Joną Mie-liūną, šoferius Petrą Dauderį, Adolfą Šinską, Joną Jovai-šą beveik kiekvieną dieną po darbo „likimas suveda“ į kepyklos kontorą. Nežinia iš kieno malonės, bet čia vi-suomet būna degtinės. Kar-tais degtinė laistoma ir A. Karazijos „prižiūriname“ sandėlyje net darbo metu.

K. Mukaitis

Nesaugi panašios išgertuvės prasidės ir paties rojkoop-sąjungos valdytojo V. Bučiū-no kabinete?

J. Lupšys

PADĖKA

Labai dėkojame kolūkio valdybai, jos pirmininkui Albinui Kaziūnui, kad mums sudarytos visos sąlygos visuomeniniams arklams skirtu pašaru šerti savo asmeninius gyvulius. Tas ypatingai pravartu dabar, pavasarį, kada su pašarais sunkiau ne tik mums, bet ir kolūkiui. Užsukite—visada pavašinsime, tik leiskite šia „lengvata“ pasi-naudoti iki ganiavos pradžios.

Lenkiamės iki žemės! Visuomeninių arklų šėrikai—Jonas Šakenis, Jonas Vajauskas, Juozas Alekna.

„Neries“ kolūkis

Visada pasiruošęs bučiuoti pir-mos brigados brigadininkui Ka-ziuvi Gusevičiui į ranką ir „Lu-konių“ kolūkio visuomeninių arklų šėrikas Bronius Gnižins-kas. Juk kolūkio pašarais išlai-kyti asmeninių karvių bandą tikrai ne juokas.

K. Mukaitis

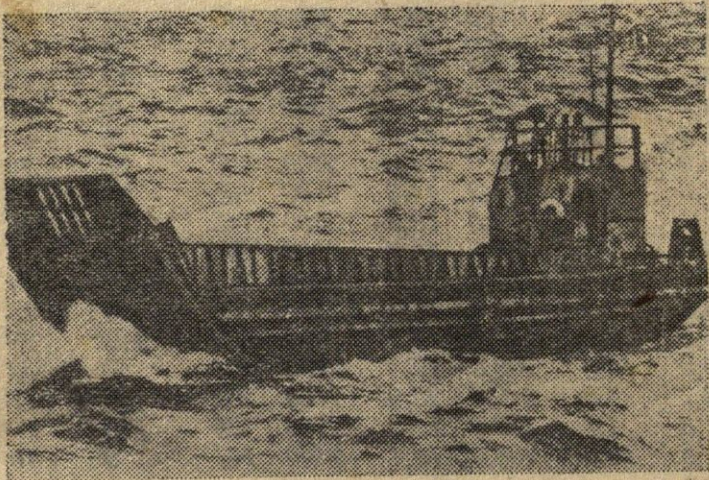
MŪSŲ MEDŽIAGOS PĖDSAKAIS

„JEIGU PRAKALBĖTŲ“

Tokio pavadinimo žinutė cijai praneša, kad žinutėje buvo atspausdinta „Stalino iškelti faktai pasitvirtino. Fer-keliu“ laikraščio 19(1400) nu-meryje, kurioje už blogą dar-bą buvo kritikuojami „Ateit-ties“ kolūkio verselių šėri-kas Petras Valma, o taip pat fermos vedėjas Pranas Kir-da, kuris nesilma priemonių padėčiai ištaisyti, nuolai-džiauja P. Valmai.

Kolūkio valdybos pirmi-ninkas S. Stulginskas redak-3 psl. 1960 m. balandžio 9 d.

STALINO
KELIU

Lengvoji barža, kurioje atliko savo žygdarbį tarybinių karių jaunesnysis seržantas A. Ziganšinas ir eiliniai F. Poplavskis, A. Kriučkovskis, I. Fedotovas. 49 dienas jie kovojo su siautėjančia stichija beribėse Ramlojo vandenyno platybėse.

Junaited Press Internetšul nuotr.

Danutė turi likti internate

Tiek Petras Stanikas, tiek ir jo žmona mažai rūpinasi savo vaikais. Ypač tai aiškiai matyti mums, kaimynams. Jeigu Aldutės ir Danutės nepakenčia, Liną ir Danguolę myli, tai sūnų Rolandą Staniką tiesiog garbina. Jam viskas galima, jis namuose kaip koks karalius. Jam ir maistą geresnį pasuka, ir drabužėlių. Žodžiu, reta tokių žmonių, kokie yra Stanikai.

Kas liečia Stanikų materialinį stovį, tai iš tiesų jis turi dvi karves, kiaulių, gerai uždirba... Tačiau to dar jiems maža. Neveltui kolūkyje sakoma:

— Nors ir visas tuzinas karvių būtų, bet vargu ar kas nuo to pasikeistų...

Kame gi reikalas? Atsakymo toli ieškoti nereikia. Stanikas labai mėgsta išgerti, o

taip pat nesuka nosies nuo stikluko ir Stanikienė. Štai kur visų blogybių šaknys!

Mūsų ir visų kitų kaimynų manymu, labai gerai, kad Danutė gyvena Virbališkių septynmetės mokyklos internate. Palėvenės pradinės mokyklos mokytoja L. Steponaitienė, kuri pasistengė mergaitę ištraukti iš despotų ir girtuoklių tėvų rankų, belieka tik sveikinti. Štai toks — jautrus, viską matantis — ir turi būti tarybinis mokytojas!

Antra Stanikų dukrelė — Aldona — taip pat ne namuose. Ji mokosi ir gyvena Subačiaus vidurinės mokyklos internate.

Tarybų valdžia nepaliko šių vaikų likimo valiai.

J. Skaudvilienė
P. Petrulienė
„Pergalės“ kolūkis

Ja rūpinasi Tarybų valdžia

Ar jums teko matyti, skaitytojai, kai maža pirmos klasės mergaitė viena tūno davo tamsiame užkrosnies kampelyje? Ar matėte, kokioje nešvaroje ir netvarkoje bėgo jos vaikystė? O

aš viską mačiau. Kaip sena pedagogė, negalėjau ir neturėjau teisės negirdom praeiti pro šalį. Ji turi lankyti mokyklą, turi pajusti Tarybų valdžios rūpinimąsi. Jos, kaip ir visų tarybinių vaikų vai-

kystė, turi būti šviesi, graži. Tai garantavo vaikų draugas — didysis Leninas! Už tai aš ir dėju visas pastangas, kad ji apsigyventų internate. Ir kaip pamenu, Danutė buvo laiminga, kada ją lydėjau prie automašinos, kalbėjau:

— Ten mokytojai geri, mylės tave, ir tu nejausi, kad esi toli nuo savo namų...

Ar rūpinasi mokytojai dabar Danute taip, kad ji nesijauštų vieniša, aš nežinau. Tačiau tikiu, kad jie rūpinasi.

Kas liečia Danutės tėvus, tai jie labai ir labai neteisūs. Tėvai privalo rūpintis savo vaikais, juos mylėti, gerbti. Žinoma, jeigu tėvai nemylį savo vaikų ir negalvoja pakeisti savo blauroaus gyvenimo būdo, tada jų vaikais re-

kia ir net būtina pasirūpinti pedagogams, vietinėms Taryboms.

Mūsų tarybiniai vaikai turi augti žvalūs, energingi, jiems turi būti sudarytos visos sąlygos!

L. Steponaitienė

Palėvenės pradinės mokyklos mokytoja

Redaktorius S. Zauka

ANTRADIENĮ, BALANDŽIO
12 d. 20 val.

KULTŪROS
UNIVERSITETE:

1. Paskaita „Architektūra ir jos vystymosi bruožai“. Skaito architektas Šilnis.
2. Meninis kino filmas.

Universiteto taryba

Registruoja santuoką

Santuokos numatomos įregistruoti 1960 m. balandžio 23 d.

Paulius Vytautas, Alfonso s., gimęs 1935 m., gyv. Kupiškio m., Gedimino g-vėje Nr. 120, su **Jonuškaite Nijole**, Juozo d., gimusia 1940 m., gyv. Kupiškio raj., Slavinčiškio km.

Sveinis Antanas, Petro s., gimęs 1931 m., gyv. Kupiškio raj., Baksėnų km., su **Leišyte Irena**, Juozo d., gimusia 1930 m., gyv. buv. Vabalninko raj., Repeniškio km.

Aleksejus Albinas, Vlodo s., gimęs 1928 m., gyv. Rokiškio raj., Salų km., su **Jurkštatė Stefa**, Jono d., gimusia 1930 m., gyv. Kupiškio raj., Vadonių km.

Rytoj kultūros skyrius VI. Rekašiaus vardo vidurinės mokyklos muzikos salėje organizuoja liaudies menininkų dailės parodą.

Kviečiame kuo gausiau joje dalyvauti. Kultūros skyrius

RAJONO KOLŪKIŲ SOCIALISTINIO LENKTYNIAVIMO REZULTATAI GYVULININKYSTĖS PRODUKTŲ GAMYBOJE

1960 m. balandžio 1 d.

Eil. Nr.	Kolūkio pavadinimas	Realizuota		Primeržiata				Palyginus su praėjus metų tuo pačiu laikotarpiu	Už ataskaitinį mėnesį
		Mėsos 100 ha naudmenų (cent)	Kiaulių nos 100 ha ariamos (cent)	Pieno 100 ha naudmenų (cent)		Iš vienos karvės (kg)			
				Išipa- reigota	Ivyk- dyta	Išipa- reigota	Ivyk- dyta		
Kupiškio raj. I grupės kolūkių socialistinių išipareigojimų žinios									
1	"Alžava"	10,5	15,0	256,0	36,5	2800	423	* 84	* 46
2	"Gegužės Pirmoji"	8,7	11,1	277,0	45,5	2600	494	* 181	* 64
3	"Laisvė"	4,6	5,3	200,0	28,5	2200	321	* 76	* 21
4	"Naujas gyvenimas"	9,6	10,4	246,0	35,1	2600	389	* 39	* 3
5	"Nemunas"	8,2	12,9	316,0	46,9	2850	446	* 150	* 62
6	"Neris"	4,2	5,4	300,0	43,9	2800	432	* 29	- 11
7	"Pergalė"	6,3	5,2	224,0	30,4	2300	348	* 98	* 56
8	"Salamiestis"	3,7	4,7	323,0	41,8	2700	402	* 134	* 82
9	"Setekšna"	1,4	—	230,0	36,5	2500	440	* 36	* 25
10	"Tarybinis pirmūnas"	10,5	14,2	470,0	80,2	3600	652	* 138	* 87
11	"Vienybė"	4,1	6,3	221,0	22,8	2300	253	* 92	* 32
Viso I grupėje:		6,1	7,8	270,0	39,0	2700	412	* 97	* 40

Kupiškio raj. II grupės kolūkių socialistinių išsipareigojimų žinios								
1	„Antasava“	5,7	8,6	270,0	18,3	2300	159	- 11
2	„Ateitis“	8,3	12,0	220,0	29,1	2200	291	* 112
3	„Aukštupėnai“	4,7	6,8	250,0	19,8	2400	180	* 44
4	„Aušra“	9,9	13,5	257,0	25,1	2400	243	* 107
5	„Byčiai“	6,6	7,8	242,0	37,8	2200	344	* 235
6	„Juodpėnai“	6,6	6,5	280,0	19,4	2500	175	- 2
7	„Lėvu“	2,6	3,1	265,0	17,8	2300	160	* 57
8	„Norianai“	4,8	6,6	247,0	20,2	2200	184	- 15
9	„Pakupys“	4,5	5,1	233,0	20,8	2500	258	* 42
10	„Palanga“	4,7	4,9	175,0	14,7	2250	205	- 137
11	„Pirmoji vaga“	6,4	6,4	218,0	25,0	2200	262	* 47
12	„Pirmūnas“	6,3	9,7	258,0	25,0	2300	232	* 15
13	„Sėiesa“	6,9	11,1	251,0	20,4	2300	195	- 70
14	„Vedrupys“	5,4	4,4	271,0	24,6	2300	233	* 44
15	„Žadeikiai“	11,8	8,8	250,0	26,6	2500	327	* 168
16	„Žalgiris“	3,6	4,1	197,0	20,8	2000	231	* 65
Viso II grupėje:		6,3	7,4	210,0	23,0	2200	232	* 43

Kupiškio raj. III grupės kolūkių socialistinių išsipareigojimų žinios								
1	„Adomyne“	1,9	2,2	175,0	15,7	2000	195	* 127
2	„Atžalynas“	5,9	8,4	240,0	20,4	2300	199	* 32
3	„Aukštaičiai“	4,7	4,1	172,0	20,2	2000	250	* 107
4	„Bugailiškiai“	4,8	6,8	143,6	17,3	1800	233	* 40
5	„Lukonys“	2,4	3,6	206,0	17,9	2000	178	* 29
6	M. Melnikaitės v.	4,9	7,8	184,0	14,3	2400	190	- 86
7	Mičiurino v.	1,5	2,6	160,2	14,3	2100	188	- 40
8	„Mituva“	5,1	4,5	175,0	12,6	2000	145	* 21
9	„Masų rytojus“	4,9	7,3	156,0	16,8	2100	224	- 15
10	„Sakalas“	2,7	2,5	187,0	28,9	2000	333	* 21
11	„Skodiny“	4,5	2,9	200,0	14,6	2100	166	- 72
12	„Švyturys“	6,6	6,6	220,0	7,1	2300	102	- 192
13	„Uoginiai“	6,9	10,8	206,0	17,3	2200	194	* 60
14	„Vėžionys“	3,7	4,9	240,0	25,9	2100	232	* 88
15	„Pyvesa“	1,3	1,7	232,0	11,2	2100	106	- 15
16	„Tiesa“	7,8	10,6	208,0	16,4	2100	167	- 9
Viso III grupėje:		4,2	5,2	180,0	17,2	2000	199	* 19
Viso rajone:		5,4	6,6	210,0	24,5	2200	264	* 49

* — daugiau, — mažiau

CSV rajono inspektorius

Rajono darbo žmonės!

RAJONO LAIKRAŠTIS

Stalino KELIU

PRENUMERATOS KAINA: 1 mėn. — 1,30 rb, — 3 mėn. — 3,90 rb, 6 mėn. — 7,80 rb, iki metų galo — 10,40 rb.

Rajono MOKYKLOSE

Paskaita apie žmogaus kilmę

VI. Rekašiaus vardo vidurinės mokyklos komjaunimo organizacijos komitetas organizavo paskaitą „Žmogaus kilmę“ VIII—XI klasių moksleiviams. Pranešėjas mokytojas K. Pajarskas puikiai nušvietė visą žmogaus vystymosi kelią, pradedant žmoginėmis beždžionėmis ir baigiant dabartiniu žmogumi, kuris kuria žemės palydovus ir ruošiasi tarpplanetinėms kelionėms.

A. Arimantas

Vyksta šaudymo varžybos

Alizavos vidurinėje mokykloje vyksta moksleivių šaudymo varžybos. Šiuo metu pirmauja dešimtokai Vingrys, Vaitiekānas ir Kaluina. Geriausi 4 šauliai bus atrinkti į mokyklos rinktinę komandą varžyboms su kitų mokyklų komandomis.

P. Prokupas

STALINO KELIU

4 psl. 1960 m. balandžio 9 d.